

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

гр. София, бул. "Александър Стамболийски", № 17, тел.: 02/9400900; факс: 02/9818145;
дежурен тел.: 02/9879551; e-mail: info@mc.government.bg, URL: www.mc.government.bg

Рег. № 33-00-57 30-01-2020

УВЕДОМЛЕНИЕ по чл. 66 от АПК

На основание чл. 66 от Административнопроцесуалния кодекс, Министерството на културата уведомява заинтересованите лица, че във връзка с предложение от директора на Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) открива производство по издаване на общ административен акт за предоставяне на статут на обект „Мемориален комплекс „Създатели на Българската държава“, м. Илчов баир, общ. Шумен, обл. Шумен, с класификация на архитектурно-строителна и художествена единична недвижима културна ценност от най-ново време и с категория „национално значение“.

Основни съображения за издаване на акта:

С писмо от НИНКН с вх. № 33-00-57/24.01.2020 г. са посочени следните мотиви за предложението:

Проучването, извършено от НИНКН (събраната информация, архивна и актуална текстова, графична и снимкова документация за обекта), представено, обсъдено и прието с решения от протокол от комисия, назначена със Заповед № РД09-670 от 15.07.2019 г. на заместник-министъра на културата, проведена в периода 22-26.07.2019 г., обосновава предложението за предоставяне на статут на Мемориален комплекс „Създатели на българската държава“, м. Илчов баир, общ. Шумен, обл. Шумен, с класификация на архитектурно-строителна и художествена единична недвижима културна ценност от най-ново време и с категория „национално значение“. Мотивите са следните: Паметникът „Създатели на българската държава“ е най-внушителният представител на монументалното изкуство в България от епохата на социализма. Той е един от най-значимите „мемориални комплекси“, които се строят през 70-те и 80-те години на ХХ в. във връзка с мащабната инициатива на държавното ръководство за отбелязване на исторически събития и процеси, оценени тогава като най-значими. Паметникът е много ярък израз на социалистическия подход при отдаването на почит – търсене на свръхмащаба, на пределния патос, на наситеност със символика на всеки елемент и детайл. Използвани са утвърдени символи – личности, процеси, събития, всеобщо познати и уважавани от всеки българин. В процеса на проектиране и изграждане на паметника е ангажиран огромен ресурс – интелектуален, финансов, материален, административен, политически. Предизвикано е участието на различни слоеве от населението в строителството. Потърсен е международен отзвук още по време на изграждането – свидетелство за един от начините, по които социалистическата държава търси своята легитимация пред света и пред своя народ: да се покаже и докаже, че съвременната държава е пряк наследник на Първата българска държава. По думите на Людмила Живкова, съвременният (към онзи момент) етап на развитие на държавата трябва да бъде видян като връх в еволюцията на българската държава.

В изпълнение на поставеното идейно задание, паметникът е свръхмонументален. Изхождайки от поставената цел да се представи трудният път на създаване и утвърждаване на българската държава, да се изобрази националната идентичност, творческият колектив се справя със задачата по един оригинален и модерен начин. Сложно структурираните каменни фигури са многопластови, многолики, те предават емоция, а не конкретни образи на конкретни личности, дават възможност за собствено тълкуване от страна на наблюдателя. Мозайките се отличават с изтънчената си естетика и фина направа. Те контрастират на грубите каменни обеми с финия си рисунък и деликатен колорит, с гладките плоскости, излъчващи и отразяващи светлина. Темата е развита не чрез идеализиран разказ, а чрез въздействието на съпоставени форми, материали, фактури. Архитектурните обеми не са постамент или рамка за художествените произведения, а главен съучастник в тяхното изграждане. Нещо повече, със своята пластика и пространствено съпоставяне те създават възможността за възприемането на обекта в множество различни съчетания и ракурси, отвън и отвътре, което е едно от най-големите му достоинства. Всички елементи действат в хармония на цветове, материали, пластика. Постигнат е синтез между архитектура и изкуства.

По особен начин е решено участието на ландшафта в композицията: Пространствената структура на мемориалния комплекс е противопоставена на естествената природна среда и на съществуващата градоустройствена структура. Не е търсено вписване в средата, а доминиране над средата, създаване на нова среда. Този подход на взаимодействие със средата е характерен за периода.

Авторите на мемориалния комплекс са сред най-значимите български художници, архитекти, инженери, строители от периода.

Документалната стойност на обекта е безспорна за културата и историята на страната. Той притежава висока художествена, архитектурно-строителна и урбанистична стойност и обществена значимост, които, заедно с високата степен на съхраненост в автентичен вид, са предпоставка и за по-нататъшната му успешна социализация, чрез консервация, реставрация и адаптация на съставлящите го елементи и територии, както и включването му в културно-туристически маршрути на национално и европейско ниво.

Предложени са следните режими за опазване:

1. Териториален обхват:

1.1. Граници на недвижимата културна ценност:

- от юг – по линията, определена от гранични точки 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 и 24;
- от север – по северната регулационна граница на поземлен имот с идентификатор 83510.675.238;
- от изток – по източната регулационна граница на поземлен имот с идентификатор 83510.675.238, по източните регулационни граници на поземлени имоти с идентификатори 83510.675.249 и 83510.675.250, по северната и по източната регулационни граници на поземлен имот с идентификатор 83510.674.411, по линията, определена от гранични точки 1 и 2, по северната, източната и южната регулационни граници на поземлен имот с идентификатор 83510.674.367, по линията, определена от гранични точки 3, 4, 5 и 6;
- от запад – по линията, определена от гранични точки 24 и 25, по западните регулационни граници на поземлени имоти с идентификатори 83510.97.8, 83510.91.3, 83510.91.2 и 83510.94.2 до пресичането с южната регулационна граница на поземлен имот с идентификатор 83510.92.106, по част от южната и по западната регулационни граници на поземлен имот с идентификатор 83510.92.106, по западните регулационни граници на поземлени имоти с идентификатори 83510.92.151 и 83510.92.150, по линията, определена от гранични точки 26 и 27, по западните регулационни граници на поземлени имоти с идентификатори 83510.96.8, 83510.674.366, 83510.674.262 и 83510.674.263, по линията,

определена от гранични точки 28, 29, 30 и 31, по западната регулационна граница на поземлен имот с идентификатори 83510.675.238 до затваряне на контура.

1.2. Териториалният обхват на недвижимата културна ценност обхваща изцяло териториите на поземлени имоти с идентификатори 83510.675.238, 83510.674.263, 83510.674.411, 83510.674.366, 83510.674.367, 83510.96.8, 83510.96.25, 83510.92.150, 83510.92.151, 83510.92.152, 83510.92.153, 83510.92.105, 83510.92.106, 83510.92.107, 83510.92.5, 83510.93.1, 83510.96.26, 83510.94.1, 83510.94.2, 83510.91.1, 83510.91.2, 83510.91.3 и части от териториите на поземлени имоти с идентификатори 83510.675.249, 83510.675.250, 83510.674.262, 83510.96.5, 83510.691.38, 83510.96.28, 83510.97.8, 83510.97.1, с обща площ от 84269,92 кв. м по КККР на гр. Шумен. В обхвата на недвижимата културна ценност са разположени следните обекти:

– Паметник – осем тела, нанесени в КККР на гр. Шумен, като сгради с идентификатори 83510.97.1.2, 83510.97.1.3, 83510.97.1.4, 83510.97.1.5, 83510.97.1.6, 83510.97.1.7, 83510.97.1.8 и 83510.97.1.11;

– Площадни пространства – попадат в територията на поземлен имот с идентификатор 83510.97.1;

– Сгради – каса и охрана, WC, кафе, нанесени в КККР на гр. Шумен, като сгради с идентификатори съответно 83510.97.1.9, 83510.97.1.10 и 83510.97.1.11;

– Подход от север – стълби, водна каскада, ален, озеленяване – в обхвата им попадат изцяло териториите на поземлени имоти с идентификатори 83510.675.238, 83510.674.263, 83510.674.411, 83510.674.366, 83510.674.367, 83510.96.8, 83510.96.25, 83510.92.150, 83510.92.151, 83510.92.152, 83510.92.153, 83510.92.105, 83510.92.106, 83510.92.107, 83510.92.5 (местен път), 83510.93.1 (местен път), 83510.96.26, 83510.94.1, 83510.94.2 (местен път), 83510.91.1, 83510.91.2, 83510.91.3 и части от териториите на поземлени имоти с идентификатори 83510.675.249, 83510.675.250, 83510.674.262, 83510.96.5, 83510.691.38, 83510.96.28, 83510.97.8 (местен път), 83510.97.1;

– Подход от юг – пешеходна и автомобилна алея, паркинг – попадат в поземлени имоти с идентификатор 83510.97.1.

1.3. Не се предлага охранителна зона на недвижимата културна ценност.

2. Предписания за опазване на:

2.1. Територията на обекта – Определя се като „защитена територия за опазване на недвижимото културно наследство“. Изисква се всички дейности на територията на недвижимата културна ценност да се извършват въз основа на единна концепция за пространствено развитие и устройствен план. Изисква се консервация, реставрация, експониране и социализиране на недвижимата културна ценност. Допуска се строителство на територията на недвижимата културна ценност само за консервационно-реставрационни дейности, експониране и социализиране на недвижимата културна ценност. На територията на природен парк „Шуменско плато“ строителните дейности за консервация, реставрация, експониране и социализиране се допускат в обхвата на съществуващите застроени обекти (паметник, сгради и съоръжения, инфраструктура и др.). Не се допуска ограждане на недвижимата културна ценност – в цялост или на отделни нейни части. Изключение се допуска само за поставяне или изграждане на прозирни огради при необходимост от обезопасяване. Изисква се съхраняване на растителните видове и композиции. Изисква се подмяна по място и вид на изчезнала дървесна и храстова растителност и своевременна подмяна на отмираща растителност при опазване на наличния видов състав, след съгласуване с Регионална инспекция по околната среда и водите. Изисква се съхраняване на запазените функционални и визуални връзки между отделните елементи и зони в границите на недвижимата културна ценност, както и между недвижимата културна ценност и непосредствената ѝ среда. Не се допуска привнасяне на нови монументално-декоративни елементи, паметници и паметни знаци, надземни технически елементи и съоръжения и пр. на територията на недвижимата културна ценност. Не се допуска поставяне на рекламни елементи и съоръжения и

преместваеми обекти. Допуска се поставяне на указателни и информационни табели за недвижимата културна ценност и за достъпа до нея. Допуска се разполагане на елементи на градското обзавеждане за целите на експонирането и социализирането на недвижимата културна ценност. Материалите, оформянето, местата на разполагане и начините на поставяне и закрепване да са съобразени с характеристиките на недвижимата културна ценност и да не застрашават нейното опазване, да не възпрепятстват нейното визуално възприемане и достъпа до нея. Изисква се всички дейности на територията на недвижимата културна ценност да се извършват въз основа на единна проектна документация за цялата територия на недвижимата културна ценност, изготвена от екип специалисти, на базата на задълбочени проучвания на техниката и технологията на изграждане на паметника, на отделните художествени, архитектурно-строителни, инженерно-технически, урбанистични елементи, растителността, както и на тяхното състояние и взаимна обвързаност. Изпълнението на консервационни и реставрационни работи да става с технологии, материали, детайли, обработка, цветове, растителни видове, композиции и пр., идентични на оригиналните. Допуска се използване на територията за експозиционна дейност, концерти, ритуали, чествания и други дейности, свързани смислово с недвижимата културна ценност. Дейностите да не застрашават недвижимата културна ценност, да не възпрепятстват нейното опазване, експониране и достъпа до нея. Изисква се системно провеждане на мониторинг и поддържане на всички елементи на недвижимата културна ценност в добро конструктивно, техническо и естетическо състояние. На територията на недвижимата културна ценност действат режимите за защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии, Плана за управление на Природен парк „Шуменско плато“ и защитените зони от мрежата Natura 2000 съгласно Закона за биологичното разнообразие. В горските територии действат изискванията на Закона за горите.

Заинтересованите лица и организации могат да участват в производството по издаване на акта, на основание чл. 69, ал. 1, т. 1 от АПК, чрез представяне на писмени предложения и възражения, които могат да влизат в Министерството на културата, гр. София, бул. „Александър Стамболийски“ № 17 или на следния e-mail адрес: d.ninova@mc.government.bg в едномесечен срок, считан от датата на оповестяване на уведомлението.

Заинтересованите лица и организации имат право на достъп до цялата информация, съдържаща се в преписката по издаване на общия административен акт, която могат да получат в дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“ в Министерството на културата, стая № 418.

Настоящото уведомление да се оповести на интернет страницата на Министерство на културата на основание чл. 66, ал. 1 от АПК.

ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР

